

ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ನೆನಪುಗಳು

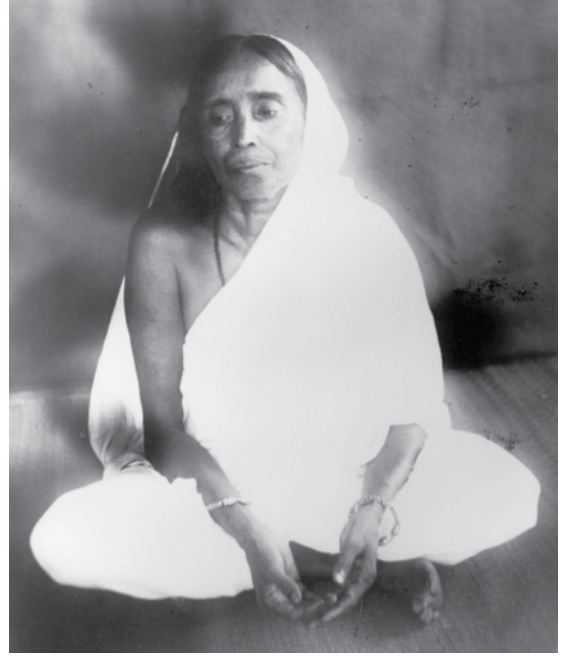
ಮೂಲ ಬಂಗಾಳಿ : ಸ್ವಾಮಿ ಅಭಯಾನಂದ

ಅನುವಾದ : ಸ್ವಾಮಿ ಜ್ಞಾನಯೋಗಾನಂದ

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರು ಹೇಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿದ್ದರು, ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದವರೆಗೆ ಅವರು ಭಕ್ತರನ್ನು ಹೇಗೆ ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಿದರು — ಎಂಬುದು ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸಂಗತಿ. ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಸಂನ್ಯಾಸೀ ಶಿಷ್ಯಂದಿರು ಬರೆದ ಸ್ಮೃತಿಲೇಖನಗಳು ‘ಮಾಯೇರ್ ಪದಪ್ರಾಂತೇ’ ಎಂದು ಬಂಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಂಪುಟಗಳ ಗ್ರಂಥವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿರುವ ಲೇಖನದ ಅನುವಾದವಿದೆ. ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಶಿಷ್ಯರು; ಬೇಲೂರು ಮಠದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರಾಗಿ ಹಲವು ವರ್ಷ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು.

೧೯೧೨ ರಲ್ಲಿ ನಾನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಂದ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದೆ. ನಾನು ಹೇಗೆ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವ ಮುನ್ನ, ನಾನು ಬೇಲೂರು ಮಠಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಬಂದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಠಾಕಾದಿಂದ ಬೇಲೂರು ಮಠಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದ ನಾನು ಹೇಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಆದು. ಠಾಕಾದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಸಂಘದೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆ ಸಂಘದ ಹೆಸರು ‘ಅನುಶೀಲನ ಸಮಿತಿ’ ಎಂದಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ನಾನಿನ್ನೂ ಹುಡುಗ; ನನಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಠಾಕಾದಲ್ಲಿ ‘ಅನುಶೀಲನ ಸಮಿತಿ’ಯು ಸೇರುವ ಒಂದು ಸ್ಥಳವಿತ್ತು — ಆ ಸ್ಥಳ ಹಾಸ್ಟೆಲಿನಂತಿತ್ತು. ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಹುಡುಗರು ಅಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದ ನಂತರ ಅವರ ಸಮಿತಿಯ ಕೆಲವು ನೀತಿ, ನಿಯಮಗಳು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸರಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಬಲ್ಲ ಒಬ್ಬರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ನಾನು ಕಾತರನಾದೆ. ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಠದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರ ಉಪದೇಶಗಳು ನನ್ನ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದವು. ಆದರೆ ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹೋಗಲಿ? ಅವರ ಬಳಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವವರಾದರೂ ಯಾರು? ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ವೀರೇಂದ್ರನಾಥ ಬಸು ನನಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ.

ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರ ಪರಿಚಯವಿತ್ತು. ನಾನು ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದ ವಿಷಯ ವೀರೇಂದ್ರನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಬಹುಶಃ ೧೯೧೦ನೇ ಇಸವಿ ದುರ್ಗಾ ಪೂಜೆಯ ನಂತರವಿರಬೇಕು, ಒಂದು ದಿನ ವೀರೇಂದ್ರ ನನಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು, ತಾನು ಕಲ್ಕತ್ತೆಗೆ ಹೋಗುವುದಾಗಿಯೂ, ನಾನು ಅವ

ನೊಂದಿಗೆ ಹೋಗುವುದಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದ. ಕಲ್ಕತ್ತದಿಂದ ಬೇಲೂರು ಮಠಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದನು. ಆ ಪತ್ರ ನನ್ನ ಕೈಸೇರಿದ ಕೂಡಲೇ ನಾನು ಠಾಕಾದಲ್ಲಿದ್ದ ಅವನ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ಮರುದಿನ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕಲ್ಕತ್ತೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದವು. ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಸಿಯಾಲ್ಪಾ ರೈಲ್ವೇ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿದ ನಂತರ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ನನ್ನನ್ನು ಬೇಲೂರು ಮಠಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯನ್ನು ದಾಟಿ, ಸಾಲ್ಕಿಯಾ (ಒಂದು ಪ್ರದೇಶ) ಮೂಲಕ ನಾವು ಕಾಲುನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಲೂರು ಮಠ ತಲುಪಿದವು.

ಬೇಲೂರು ಮಠದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರ ದರ್ಶನವೇ ಆಯಿತು. ಅವರು ಒಂದು ಆರಾಮ ಖುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಒಂದು ಗುಡಗುಡಿಯ ಮೂಲಕ ತಂಬಾಕು ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿದವು. ವೀರೇಂದ್ರ ನನ್ನನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತ ಹೇಳಿದ, “ಅನೇಕ ದಿನಗಳಿಂದ ಈ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನೋ ಮಾತನಾಡುವುದಿದೆ.” ಅದರೊಂದಿಗೆ, ನಾನು ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಲೂರು ಮಠದಲ್ಲಿ ತಂಗಬಹುದೇ ಎಂದು ಅವನು ಕೇಳಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಜರು ಸಮ್ಮತಿಸಿದರು. ವೀರೇಂದ್ರ ಕಲ್ಕತ್ತೆಗೆ ಮರಳಿದ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ

ನಂತರ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಢಾಕಾಗೆ ಹಿಂದಿರುವುದಾಗಿಯೂ, ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಬೇಲೂರು ಮಠದಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಇರಬೇಕೆಂದೂ ಆಗ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು.

ಬೇಲೂರು ಮಠದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತಂಗಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಯಿತು, ಅಂತೆಯೇ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಊಟಕ್ಕೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಯಿತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ರಾಜಾ ಮಹಾರಾಜ್ ನನಗೆ ತಿಳಿಯ ಹೇಳಿದರು — ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸೇವೆ ಮಾಡದೆ ಊಟ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು. ಬಾಬುರಾಮ್ ಮಹಾರಾಜರು (ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರು) ನನಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಏನು ಕೆಲಸ ನೀಡುವರೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕವಷ್ಟೇ ನಾನು ಪ್ರಸಾದ (ಊಟ) ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು — ಹೀಗೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ನಿಂತಿತ್ತು; ನಾನು ಬಾಬುರಾಮ್ ಮಹಾರಾಜರ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ರಾಜಾ ಮಹಾರಾಜರು ನನಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರು — “ಪ್ರತಿದಿನ ನೀನು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ತಿರುಗಾಡಬೇಕು.” ಬೇಲೂರು ಮಠದ ಸಾಧುಗಳ ನಿವಾಸ ದಿಂದ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಸಮಾಧಿ ಮಂದಿರದವರೆಗೂ ಅವರು ನಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಮಂದಿರದ ಕೆಳಭಾಗವಷ್ಟೇ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿತ್ತು. ಮೇಲ್ಭಾಗವಿನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ನಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹಲವು ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಏಳುತ್ತಿದ್ದವು : ಸಾಧು ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ಆದರೆ ಆಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ, ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ನೀತಿ, ನಿಯಮ ಗಳನ್ನು ಕುರಿತು. ಅದೊಂದು ಬಗೆಯ ಯಾತನೆಯೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ರಾಜಾ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಿ, ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಬಯಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗಾಢ ವಾದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನೂತ್ತಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಅವರ ಸ್ನೇಹಪೂರಿತವಾದ ಮಾತುಕತೆಗಳು ನನಗೆ ತುಂಬ ಹಿಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಏಳು ದಿನವಾಯಿತು, ವೀರೇಂದ್ರನ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ. ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಸುದ್ದಿ ಕೂಡ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬಂತು. ಅದರಲ್ಲಿ ವೀರೇಂದ್ರ ಬರೆದಿದ್ದ ಏನೋ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಅವನು ವರ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು; ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಲ್ಕತ್ತೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ, ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಢಾಕಾಗೆ ಹಿಂದಿರುಗ ಬೇಕಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು. ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಭೇಟಿಯಾಗದೆ ಹೋದದಕ್ಕೆ ವಿಷಾದ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುತ್ತ, ಸಮಯಾವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಢಾಕಾಗೆ ಹಿಂದಿ ರುಗಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಬರೆದಿದ್ದ. ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದೆ. ಅವರು ಅದನ್ನೋದಿ ಹೇಳಿದರು, “ಸರಿ ಮತ್ತೆ. ಅವನಂತೂ ಹೊರಟುಹೋದ. ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು, ನಿನ್ನ ಒಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತ ಹೋದನಷ್ಟೆ. ನಾವು ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಇದ್ದೇ ವಲ್ಲ?” ಆಗಾಗ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, “ವೀರೇಂದ್ರ ಒಬ್ಬನೇ ನಿನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನೇನು? ನಾವೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಬಾರದೆ?” ಅಂತ.

ಆದರೂ ನನಗೆ ಮರಳಿ ಹೋಗಬೇಕೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ನಾನು ರಾಜಾ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅವರೆಂದರು, “ಈಗಲೇ ಯಾಕೆ ಹೋಗಬಯಸುತ್ತೀಯಾ? ಇನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳು ಇಲ್ಲಿರು. ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಜಯಂತಿ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಿದೆ; ಅಲ್ಲಿಯತನಕ ಇದ್ದು ಹೋಗು.” ಆಗ ನನಗೆ ಮರಳಿ ಹೋಗುವ ಬಯಕೆ ತೀವ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಏನೇ ಇರಲಿ, ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಜಯಂತಿ ಉತ್ಸವದವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿರೋಣ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದೆ. ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಜಯಂ ತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಆನಂದವುಂಟಾಯಿತು. ರಾಜಾ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಅವರೆಂದರು, “ನೀನು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಿನಗೆ ಈ ಆನಂದ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು?”

ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಜಯಂತಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಾಗ ಮತ್ತೆ ಊರಿಗೆ ಮರಳುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ. ರಾಜಾ ಮಹಾರಾಜ್ ಆಗ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಜಯಂತಿಯವರೆಗೆ ಇದ್ದು ಹೋಗಲು ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಜಯಂತಿ ಇನ್ನೊಂದು ಆನಂದದ ಸಂದರ್ಭ ವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಎಣೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದೆ. ಉತ್ಸವ, ಆನಂದಗಳೆಲ್ಲ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಗಮನಿಸಿದೆ — ಮರಳಿ ಹೋಗುವ ಬಯಕೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಉಳಿದಿಲ್ಲವೆಂದು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಒಳಗೆ ಆಗ ಒಂದು ಹೊಸ ಲೋಕ ತೆರೆದಂತಾಗಿತ್ತು. ಅದು ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆತ್ಮೀಯವಾದ ಲೋಕ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂತು. ರಾಜಾ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಇನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ ; ನನ್ನ ಒಳಗಿನ ಬಯಕೆಯಿಂದಲೇ ನಾನು ಬೇಲೂರು ಮಠದಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಬಿಟ್ಟೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದಲೇ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ನನ್ನ ಸಾಧು ಜೀವನದ ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ನಂದರಲ್ಲದೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದವರೆಂದರೆ ಪೂಜ್ಯ ಬಾಬು

ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರು

ರಾಮ್ ಮಹಾರಾಜರು (ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರು). ಇಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಸ್ನೇಹಶೀಲವಾದ, ಬಡವರಲ್ಲಿ ಕರುಣೆ ತೋರಿಸುವ, ವಿಶೇಷತಃ ಕರ್ಮಯೋಗಿಗಳಾದ ಸಾಧುಗಳನ್ನು ನಾನು ಬೇರೆ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಬಾಬು ರಾಮ್ ಮಹಾರಾಜರ ಶುಭೇಚ್ಛೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಲೇ ನಾನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುವಂತಾಯಿತು.

* * *

ದಿನಾಂಕ ನೆನಪಿಲ್ಲ; ಒಂದು ದಿನ ಬಾಬುರಾಮ್ ಮಹಾರಾಜರ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಬೇಲೂರು ಮಠದಿಂದ ಕಲ್ಕತ್ತೆಗೆ ಹೋದೆ. ಬಾಬು ರಾಮ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಅಂದು ಬಲರಾಮ ಬಸುವಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂಗುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ನಾನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ನಾನು ಸಾಯಂಕಾಲದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಲುಪಿದೆ. ಆಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ಕಲ್ಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಆಗ ಬಲರಾಮ ಬಸುವಿನ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆಲ್ಲಾ ತಂಗಲು ಸ್ಥಳ ವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಧುಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವೆಂದರೆ ಬಲರಾಮನ ಮನೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಶ್ಚಿತಿಯಿಂದ ಇರಬಹುದಾಗಿತ್ತು; ಹಾಗೂ ಊಟೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಟ್ಟಿತೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇದ್ದುಬಿಡಲು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಲರಾಮನ ಕುಟುಂಬದವರಲ್ಲ ಸಾಧುಗಳನ್ನು ತುಂಬ ಆದರದಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದು ಸಂಜೆ ಒಬ್ಬ ನೀಳಕಾಯದ ಹುಡುಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಅವನು ಬಾಬುರಾಮ್ ಮಹಾರಾಜರ ಪರಿಚಿತನಿರಬೇಕು ಅನ್ನಿಸಿತು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಅವನ ಪರಿಚಯ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಇದ್ದಂತಿಲ್ಲ. ಬಾಬುರಾಮ್ ಮಹಾರಾಜ್ ನನಗೆ ಹೇಳಿದರು, “ನೋಡು, ಇಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವಾಗ ನಿನ್ನಿಂದ ಒಂದು ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಿದೆ. ಈ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಪೇಟೆ ಏನೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ ಅವನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಂದ ದೀಕ್ಷೆ ಬೇರೆ ಪಡೆಯಲಿದ್ದಾನೆ. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನೀನು ಅವನನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಮೊದಲು ನೀನು ‘ಉದ್ವೋಧನ’ದ ಬಳಿ ಗಂಗೆಯ ಸ್ನಾನಘಟ್ಟವಿದೆಯಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು; ಅವನಿಗೂ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ‘ಉದ್ವೋಧನ’ಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶರತ್ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಕಂಡು, ಅವರ ಬಳಿ ಇವನ ದೀಕ್ಷೆಯ ವಿಚಾರ ಹೇಳು. ಮಾಡಬಲ್ಲೆ ತಾನೆ?” ಎಂದರು. “ಆಗಲಿ ಮಹಾರಾಜ್, ಯಾಕೆ ಮಾಡಲಾರೆ?” ಎಂದೆ ನಾನು.

ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿದೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ನಸುಕು ಕತ್ತಲಾಗಿರುವಾಗಲೇ ಬಾಬುರಾಮ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಎದ್ದು ಕರೆದು ಎಬ್ಬಿಸತೊಡಗಿದರು: “ಬೀರೇನ್, ಎದ್ದೇಳು. ಬೇಗನೆ ಹೊರಡಬೇಕಲ್ಲ?” ಆ ಹುಡುಗನ ಹೆಸರು ಬೀರೇನ್ ಅಂತ. ಅನಂತರ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದರು — “ಎದ್ದೇಳು, ಕೈಕಾಲು ಮುಖ ತೊಳೆ.” ನಾನು ಎದ್ದು, ಮುಖ ತೊಳೆದು ಹೊರಟು ನಿಂತೆ. ಮೆಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕತ್ತಲಿತ್ತು. ಮೆಟ್ಟಿಲಿಳಿದು ಬರುವಾಗ ಬಾಬುರಾಮ್ ಮಹಾರಾಜ್ ನನಗೆ ಹೇಳಿದರು, “ಕೇಳು, ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಲ್ಲು. ಅಲ್ಲ, ನಿನಗೆ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ ಆಗಿದೆಯೇ? ನೀನೂ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದುಕೋ. ರಾಜಾ ಮಹಾರಾಜರೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದೆ

ಎಂದು ನನ್ನ ನೆನಪು. ನಿನ್ನ ದೀಕ್ಷೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.” ತುಸು ತಡೆದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು, “ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳು ತ್ರಿಯಾ? ನನ್ನ ಮಾತು ಒಪ್ಪುತ್ತೀಯಾ?” “ಯಾಕೆ ಕೇಳಲಾರೆ? ಹೇಳಿ ಮಹಾರಾಜ್” ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರೆಂದರು, “ಕೇಳು, ನೀನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಂದ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದುಕೋ.” ನಾನು ಕೇಳಿದೆ, “ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಂದ ಹೇಗೆ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆಯಲಿ? ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಪರಿಚಯ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ? ನಾನು ಹೋಗಿ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತೇನೆ.” ಬಾಬು ರಾಮ್ ಮಹಾರಾಜ್, “ಇಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ನಿನ್ನ ಪರಿಚಯವಿದೆ.” “ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಏನು ಕೇಳಲಿ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು, “ನೀನು ಶರತ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಕೇಳು. ಶಾರದಾನಂದ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ನಿನ್ನ ಪರಿಚಯವಿದೆ ತಾನೆ?” ಎಂದರು. “ಹೌದು ಮಹಾರಾಜ್, ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಪರಿಚಯವಿದೆ” ಎಂದೆ. “ಪೂಜ್ಯ ಶಶಿ ಮಹಾರಾಜ್ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಕಾರಣದಿಂದ ‘ಉದ್ವೋಧನ’ದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಅಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನಾನು ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಆಗ ಸ್ವಾಮಿ ಶಾರದಾನಂದರು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ.” ಬಾಬುರಾಮ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಆಗ ಹೇಳಿದರು, “ಹೌದು. ಶರತ್ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ನಿನ್ನ ಪರಿಚಯ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡರೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ. ಒಂದಿಷ್ಟು ದಿನ ಶಶಿ ಮಹಾರಾಜರ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದೆಯಲ್ಲ? ಆಗ ನೀನು ಎಷ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದೆ! ನಿನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ.” “ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ” — ನಾನೆಂದೆ. ಆಗ ಅವರೆಂದರು, “ಇರಲಿ. ಅವನನ್ನು ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು. ನಿನಗಾಗಿ ಕೂಡ ಒಂದು ಜೊತೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು. ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಗಂಗಾಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ‘ಉದ್ವೋಧನ’ಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಶರತ್ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಕಂಡು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ, ‘ಬಾಬುರಾಮ್ ಮಹಾರಾಜರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ದೀಕ್ಷೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ ನೀವು ಹೇಳಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು’ ಅಂತ.”

ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರ ಬಳಿ ನಾನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ, ನಿಜ. ಆದರೂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಅವರಿಂದ ಪಡೆಯಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ, ಬೇಲೂರು ಮಠದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೊದಲು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು ಅವರನ್ನೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಂದ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆಯುವ ಒಂದು ಬಯಕೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಆದರೆ ಬಾಬುರಾಮ್ ಮಹಾರಾಜರು ಎಷ್ಟೊಂದು ಬಲವಂತ ಮಾಡಿ ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರೆಂದರೆ, ನಾನು ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡದೆ ಬೇರೆ ಉಪಾಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರೆಂದಿದ್ದರು, “ನಿನಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲವೇ? ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲವೇ? ನೋಡು, ನಿನ್ನ ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ನೀನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಂದ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದುಕೋ.” ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ

ನಾನು ಬೇರೇನು ಹೇಳಲಿ? ಈಗ ಏನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿದೆಯೋ ಅಂತೆಯೇ ನಾನು ಮಾಡಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದೇ ಯುಕ್ತವಾದದ್ದು ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡೆ. ಅವರ ಆದೇಶವನ್ನು ಪಾಲಿಸದೆ ಇರುವುದು ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ಅನಂತರ ಸರಿಯಾದ ವೇಳೆಗೆ ನಾನು 'ಉದ್ಬೋಧನ' ತಲುಪಿ, ಪೂಜ್ಯ ಶರತ್ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ, "ಹಾಂ, ಆಗಲಿ; ಖಂಡಿತ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ" ಎನ್ನತೊಡಗಿದರು. ಅವರು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಬಳಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ನನ್ನ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಶಶಿ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡು, "ಆಗಲಿ ಮಗೂ; ನಿನ್ನ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ ನಡೆಯುವುದು. ಹೋಗು ಮಗೂ, ಕೆಳ ಅಂತಸ್ತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೋ. ಅನಂತರ ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ" ಎಂದರು.

ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ದೀಕ್ಷೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ನಮ್ಮನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನಾಗಿ ಕರೆದರು. ಮೊದಲು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದವನನ್ನು ಕರೆದರು. ಅನಂತರ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದರು. 'ಉದ್ಬೋಧನ'ದಲ್ಲಿ ಈಗ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಗ ಶ್ರೀಮಾತೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರು ಸೆರಗನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆಳೆದುಕೊಂಡು ಯಾವಾಗಲೂ ಮರೆಯಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದು ಅವರು ಸೆರಗನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಸನವನ್ನು ಹರಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಹಾಸಿದ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ. ಕುಳಿತುಕೊಂಡ ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀಮಾತೆ ನನಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ನನಗೆ ನೆನಪಿರುವಂತೆ, ನನ್ನ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಅಥವಾ ಅಂಥದೇ ಇನ್ನೇನೋ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆ, "ನನಗೆ ಯಾವುದು ಇಷ್ಟ, ಯಾವುದು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಅಂತ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ನಿಮಗೆ ಯಾವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೋ, ಅದನ್ನೇ ನನಗೆ ನೀಡಿ, ಅಮ್ಮಾ." ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾತೆ, "ಅದನ್ನೇ ನೀಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದರು. ಅನಂತರ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಧ್ಯಾನಿಸಿದರು, ಬಳಿಕ ನನಗೆ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ ನೀಡಿದರು. ನಾನು ಸ್ವಭೀಭೂತನಾದೆ. ಅಲ್ಲಿಯಂತನಕ ನಾನು ಯಾವ ಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೆನೋ, ಆ ಭಾವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಮಂತ್ರವನ್ನೇ ಅವರು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು! ನಾನಂತೂ ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗುವ, ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದ ಸಂಗತಿ ಯಾವುದು ಅಂತ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಗೆ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ನೀಡಲು ನಾನು ಬೇಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಇಷ್ಟವಾದರೋ ಯಾವ ಬಗೆಯದಾದರೂ ಆಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದಂಥ ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಅಷ್ಟರವರೆಗೆ ಯಾವ ಭಾವವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆನೋ, ಆ ಭಾವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಮಂತ್ರವನ್ನೇ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು! ಶ್ರೀಮಾತೆ ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅತೀವ ತೃಪ್ತಿ ಹಾಗೂ ಆನಂದ ಉಂಟಾಯಿತು. ನನ್ನ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ ಹೀಗೆ ನಡೆಯಿತು.

ದೀಕ್ಷೆಯ ನಂತರ ನಾನು ಬೇಲೂರು ಮಠದಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆ. ಗಂಗಾನದಿಯ ಈ ತೀರದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಇದ್ದವು; ಆ ತೀರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾತೆ ತಮ್ಮ ಲೀಲಾ ಸಹಚರರೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದರು. ಇಂದಿನಂತೆ ಆಗ ಇಷ್ಟ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಬೇಲೂರು ಮಠದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಬೇಲೂರು ಮಠಕ್ಕೆ ಸ್ವಂತ ವಾಹನವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿದ್ದರೂ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಯವರ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಬರುವುದು ಆಗ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಬಾಬುರಾಮ್ ಮಹಾರಾಜರು ಎಂದಾದರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾರ್ಯ ನಿಮಿತ್ತ ಕಲ್ಪತ್ತೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಾಗ, "ಉದ್ಬೋಧನ"ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ (ಎಂದರೆ ಊಟ) ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿ ಬನ್ನಿ" ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ಸಮ ಸೈಯೇ. ಯಾವಾಗಲೂ ಅವರ ಸುತ್ತ ಮಹಿಳೆಯರು ನೆರೆದಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ, ದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದಿದ್ದರೆ ಮೊದಲು ಶರತ್ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು; ಅವರು ಅದನ್ನು ರಾಸಬಿಹಾರಿ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ (ಸ್ವಾಮಿ ಅರೂಪಾನಂದರು) ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು; ರಾಸಬಿಹಾರಿ ಮಹಾರಾಜರು ಭಕ್ತರನ್ನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ನಿಯಮ. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಭಕ್ತೆಯರಿಗೆ ತುಸು ಅನನುಕೂಲವಾದೀತು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಅವರ ದರ್ಶನದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಲು ನನಗೆ ಆಳುಕು ಉಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಏನೇ ಇರಲಿ, ಬಾಬುರಾಮ್ ಮಹಾರಾಜರ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಶರತ್ ಮಹಾರಾಜರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾನಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಅವರು ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಮುಖವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೇಲೂರು ಮಠದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅವರು ಮುಖದ ಮೇಲಿದ್ದ ಸೆರಗನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸರಿಸಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು: "ಮಗೂ, ಬೇಲೂರು ಮಠದಲ್ಲೇನು ವಿಶೇಷ? ಬಾಬುರಾಮ ಹೇಗಿದ್ದಾನೆ? ತಾರಕ (ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರು) ಹೇಗಿದ್ದಾನೆ?" ಅನಂತರ ವಿವರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಕ್ಷೇಮ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲಸಗಾರರ ವಿಷಯವನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂಥ ದರ್ಶನಗಳ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ. ಇಂಥ ಅವಕಾಶಗಳಾದರೂ ಯಾವಾಗಲೋ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಲಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ದೊರಕುವುದಾಗಲಿ, ಅವರ ಬಂಧುಬಳಗದೊಂದಿಗೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವ ಸುಯೋಗವಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಎಂದೂ ಲಭಿಸಲಿಲ್ಲ.

ದುರ್ಗಾಪೂಜೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇಲೂರು ಮಠದಲ್ಲಿ ನಾನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಕಂಡಿದ್ದೆ. ಆಗ ಪೂಜೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯ ರಾಖಾಲ್ ಮಹಾರಾಜರು ಬೇಲೂರು ಮಠದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾಪುರುಷ್ ಮಹಾರಾಜ್, ತುರಿಯಾನಂದಜಿ ಕೂಡ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬಾಬುರಾಮ ಮಹಾರಾಜರ ಪ್ರೇರಣೆಯೇ ಉತ್ಸವಗಳ

ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮೂಲಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಅವರೇ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರಾಗಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬ ಭಕ್ತನು ಪೂಜೆಯ ಎಲ್ಲ ಖರ್ಚುಪೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಆಗ ಕಲ್ಪತೆಯಲ್ಲಿ ದೋಣಿಯಲ್ಲೇ ದುರ್ಗಾ ಮಾತೆಯ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ದುರ್ಗಾಪೂಜೆಯು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಹಳೆಯ ಮಂದಿರ ಹಾಗೂ ಅದರ ಮುಂದಿದ್ದ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಿದಿರಿನ ಆವರಣ ಹಾಕಿ, ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ಟರ್ಪಾಲಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ವರ್ಷ ಕೂಡ ಅಲ್ಲೇ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ನನಗೆ ನೆನಪಿರುವಂತೆ, ಪೂಜ್ಯ ಶಶಿ ಮಹಾರಾಜರ ತಂದೆ ಈಶ್ವರಚಂದ್ರ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ತಂತ್ರಧಾರಕ.^೧ ಪೂಜೆಯೆಲ್ಲವೂ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಆನಂದಕರವಾಗಿ ನಡೆದು ಹೋಯಿತು. ಒಂದು ದಿನ ಸೇರಿದ್ದ ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಪ್ರಸಾದದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈಚಿನ ದಿನಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಆಗಿನ ಭಕ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆ ತುಂಬ ಕಡಿಮೆ, ನಿಜ. ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಬಾಬುರಾಮ ಮಹಾರಾಜರು ಬೇಲೂರು ಮಠದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾತೀರದ ಮೀನುಗಾರರನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆದು ಅವರಿಗೆ ಊಟ ಹಾಕಿಸಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲ ತಮ್ಮ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಬೇಲೂರು ಮಠದ ಘಾಟ್‌ನಲ್ಲೇ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಅವರು ಹಣ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೀನನ್ನು ಬೇಲೂರು ಮಠಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದು ಅವರಿಗೆ ಆನಂದವಾಗುವಂತೆ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಪ್ರಸಾದ (ಊಟ) ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈ ಬಡಜನರಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಉಣಿಸಿ ಅವರು ಪರಮ ಸಂತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಡಜನರಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಪ್ರಸಾದ ನೀಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು ಬಾಬುರಾಮ ಮಹಾರಾಜರ ವಿಶೇಷ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಒಂದು ಮುಖವಾಗಿತ್ತು.

ಬೇಲೂರು ಮಠಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಭಕ್ತರ ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರಗಳ ಕಡೆಗೆ ಅವರ ವಿಶೇಷಗಮನವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, “ನೋಡು, ಅವರು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಹೊರತು ನನ್ನ ಅಥವಾ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಅಲ್ಲ. ನೀನು ಖಂಡಿತ ಗುರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ಸುತ್ತೀ ತಾನೆ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಬಳಿಗೆ ಯಾರು ಬರುತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು ಅದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯರಂತೆ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರ ಸತ್ಕಾರ, ಆದರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಲೋಪವುಂಟಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು.” ಬಹುಶಃ ಅತಿಥಿ ಭಕ್ತರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಉಂಟಾಗದಿರಲಿ ಎಂದೇ ಅವರು ಹೀಗೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಅವರ ಈ ಉದಾರತೆ, ವಿಶೇಷ ಆದರ ಇವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಾನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

*

ಬಾಬುರಾಮ ಮಹಾರಾಜರ ಬಲವಾದ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಹೇಗೆ ನನಗೆ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ದೀಕ್ಷಾಲಾಭವಾಯಿತೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ಅವರ ವಿಶೇಷವಾದ ಒತ್ತಾಯದ ಮೇರೆಗೆ ಜಯರಾಮ ಬಾಟಿಗೆ ಹೋಗುವ, ಅವರ ದರ್ಶನ, ಸಾನ್ನಿಧ್ಯಲಾಭಗಳನ್ನು ಪಡೆ

೧ ಪೂಜಾರಿಯ ಬಳಿಕುಳಿತು, ಪೂಜೆಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ನೆರವೇರಿಸಿ ಕೊಡುವವನು. (-ಅನು)

ಯುವ ಸುಯೋಗ ನನಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಬಂದೊದಗಿತ್ತು. ಮಾಯಾವತಿ ಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇದ್ದು ಬೇಲೂರು ಮಠಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಈ ಸುಯೋಗ ಲಭಿಸಿತ್ತು. ಮೇದಿನೀಪುರದಲ್ಲಿ ನೆರೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದನಂತರ ನನ್ನ ಮಾಯಾವತಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿಮಿತ್ತ ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಮಾಯಾವತಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಬಾಬುರಾಮ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಆಸಮ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಬಾಬುರಾಮ ಮಹಾರಾಜರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಾನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಃ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಮಿ ಶಾರದಾನಂದರು ಯಾವ ರೀತಿ ನಿಯೋಜಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ನಾನೇಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಿ? ನಾನು ಮಾಯಾವತಿಗೆ ಹೋಗಲು ನಿರ್ಧಾರವಾದದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿಯೇ ಬಾಬುರಾಮ ಮಹಾರಾಮ ಒಳಗೊಳಗೆ ಕಿಡಿಕಡಿಯಾಗಿದ್ದರು ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ, ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಹೇತುಕವಾದ ಸ್ನೇಹ, ಪ್ರೀತಿಗಳಿದ್ದುದು ಅವರು ಹಾಗೆ ವರ್ತಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು.

ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಮಾಯಾವತಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಲೂರು ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ, ಬಾಬುರಾಮ ಮಹಾರಾಜರು ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದರು, “ನೀನಂತೂ ಈಗ ಈ ಕಡೆ ಬರುವುದನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀಯಲ್ಲ? ಅಲ್ಲೋ, ಇಲ್ಲಿಗಂತೂ ಬಂದಿದ್ದೀಯಾ. ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ? ಎಂದಾದರೂ ಉದ್ಯೋಧನ, ಜಯರಾಮಬಾಟಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೀಯಾ?” ನಾನಂದೆ, “ಇಲ್ಲ ಮಹಾರಾಜ್; ಈ ಸಲ ನಾನು ಅವರ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಜಯರಾಮಬಾಟಿಗೆ ಎಂದೂ ಹೋಗೇ ಇಲ್ಲ.” ಜಯರಾಮಬಾಟಿ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭಯವಿತ್ತು. ಜಯರಾಮಬಾಟಿ ಸೊಳ್ಳೆ, ಮಲೇರಿಯಾಗಳಿಗೆ ಅವಾಸಸ್ಥಾನ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಅಂಥ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ನಾನಾಗಿಯೇ ಹೋಗುವ ಇಚ್ಛೆ ನನಗೆಂದೂ ಉಂಟಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾತ್ರಿಕನು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಎಂತಹ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಹೋಗುವನೋ ಅದೇ ಭಾವದಿಂದ ಜಯರಾಮಬಾಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಆಲೋಚನೆ ನನಗೆಂದೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಬಾಬುರಾಮ ಮಹಾರಾಜರು ಹೇಳಿದರು, “ಈ ಸಲ ಮಾಯಾವತಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಜಯರಾಮಬಾಟಿ ಗೊಮ್ಮೆ ಹೋಗಿ ಬರಬಾರದೇಕೆ?” ನಾನೇನೂ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ, ಆದರೆ ಹೋಗಲು ದುಡ್ಡಾದರೂ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಮಾಯಾವತಿಗೆ ಮರಳಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಬಳಿ ಇತ್ತು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಒಂದು ಪೈಸೆ ಹಣವೂ ನನ್ನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಜಯರಾಮಬಾಟಿ ಹೋಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಾಬುರಾಮ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಅವರೆಂದರು: “ನೀನು ಹಣದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಚಿಂತೆ ಮಾಡಬೇಡ. ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ.” ಆ ಬಳಿಕ ಸಾಯಂಕಾಲ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದು ಅವರೆಂದರು: “ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯೇ ಹೊರಟುಬಿಡು. ಶ್ರೀರಾಮಪುರದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಭಕ್ತ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬಾಕೆ ಮಹಿಳೆ ಇಬ್ಬರೂ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆಯಲು ಜಯರಾಮಬಾಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹಾಗೆ ಸ್ವೇಶನ್ನಿನಲ್ಲಿ ನಿನಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ನೀನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾ.” ಹೊರಡುವಾಗ ಎಲ್ಲವೂ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಭಕ್ತರುಗಳ ದೀಕ್ಷೆ ನಡೆಯುವುದು

ವಾಸಂತಿ ಪೂಜೆಯ ಸಪ್ತಮಿಯ ದಿನವೆಂದು ನಿಗದಿತವಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ದಿನ ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಲುಪಿದ್ದೆವು. ನನ್ನ ಟಿಕೆಟ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚವನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಜಯರಾಮಬಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಸಲ ನಾನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನ ತಂಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ವರದ, ರಾಮಮಯ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗ ರನ್ನು ನಾನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕಂಡೆ. ಇವರಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ಬಲಿಷ್ಠ ನಾದ, ಸಮರ್ಥ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಒಬ್ಬ ಯುವಕನನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅವನನ್ನು ಕಂಡಾಗಲೇ ಅವನು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಂತೆ ಕಂಡು ಬಂದ. ಅವನೇ ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟಿನ ಜ್ಞಾನ್. ನನಗೆ ಅವನ ಪರಿಚಯವಿತ್ತು. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡ — “ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ; ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿ.” ಜಯರಾಮಬಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಡೆ ಯಾವ ಕೋಣೆ ಯಿದೆ; ಯಾವ ಯಾವ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಏನೇನೂ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರ ಲಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನನು ನನ್ನನ್ನು ಅಡಿಗೆಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ತುಸು ಜೋರಾಗಿಯೇ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, “ಎಲ್ಲಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ? ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ನನ್ನನ್ನೇಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ? ಶ್ರೀಮಾತೆ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ? ನಾನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವ ರಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಲು ಬಂದೆ ನಿಜ, ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ನಾನು ಕಾಯಬಲ್ಲೆ.” ಆದರೆ ಏನು ಹೇಳಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಜ್ಞಾನನನ್ನು ನಾನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಹೋದೆ. ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಎದುರು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟ. ಅಲ್ಲೇ ನಾನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವ ರಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿದೆ. ನಾನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ, “ಅಮ್ಮಾ, ನೀವಿಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಚಪಾತಿ ಬೇಯಿಸು ತ್ತಿದ್ದೀರಾ?” ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು, “ಮಗೂ, ಇಲ್ಲಿನ ಜನ ಚಪಾತಿ ತಿನ್ನು ವುದಿಲ್ಲ. ಕಲ್ತತ್ತದಿಂದ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ತಿನ್ನಲು ನಾನು ಚಪಾತಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದರು. ಆಗ ಜಯರಾಮ ಬಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಅತಿಥಿಗಳು ಇದ್ದರು. ಅವರಿಗಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಚಪಾತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಮಾತೆ ನನಗೆ, “ಹೋಗು ಮಗೂ, ಕೈಕಾಲು ಮುಖ ತೊಳೆದು ಬಾ, ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತೇನೆ” ಎಂದರು. ನನ್ನ ಜೊತೆಗಿದ್ದವರು ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆಗೆ ಅರ್ಜಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಸಪ್ತಮಿಯ ದಿನ ಅವರ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ ನಡೆಯುವುದೆಂದು ನಿಗದಿಯಾಯಿತು. ವಾಸಂತಿ ಪೂಜೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಲುಪಿದ್ದೆವೆಂದು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾಗಿದೆ.

ಜಯರಾಮಬಾಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ. ಕಲ್ತತೆಯಲ್ಲಿ ‘ಉದ್ಬೋಧನ’ದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾತೆ ತನ್ನದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸೆರಗಿಲ್ಲದೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಸರಳತೆ ಹಾಗೂ ಪವಿತ್ರತೆಯ ಸಾಕಾರಮೂರ್ತಿಯಂತಿದ್ದರು. ಅವರು

ಹಲವು ಬಗೆಯ ಮನೆಗೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅವರು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಬಹುಶಃ ಅವರ ಕಾಲಿನ ವಾತದ ಕಾರಣದಿಂದ ನಡೆಯಲು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಬಹುಶಃ ನೆರೆಮನೆಗೆ ಅವರು ಆ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ದಾರಿಯ ನಡುವೆ ಕಂಡಾಗ ಕೇಳಿದೆ, “ಇಷ್ಟು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನೀವು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಅಮ್ಮಾ?” ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು, “ಹಾಲಿಗಾಗಿ ಗೌಳಿಗರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕಲ್ತತ್ತಾದ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಚಹಾ ಕುಡಿಯುವ ಅಭ್ಯಾಸ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹಾಲು ತರಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದರು. ಹಾಲು ತರಲು ಶ್ರೀಮಾತೆ ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಚಕಿತನಾದೆ. ‘ಉದ್ಬೋಧನ’ದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊರಗಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ನವಮಧುವಿನಂತೆ ಮರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ಜಯರಾಮ ಬಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರರು; ಯಾವಾಗಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ತಾವೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿ ಹೇಳಿದರು, “ಆ ಕೋಣೆಯ ಜಗಲಿ ಯಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಹೆಚ್ಚುವಾಗ ನೀನು ಮಾಯಾವತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳು, ನೋಡೋಣ.” ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಯ ಹೊರಗೆ ತರಕಾರಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಅವರು, “ಅಲ್ಲಿಗೆ ನೀನು ಬಂದು ಮಾಯಾವತಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳ ಬೇಕು” ಎಂದರು.

ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ನಾನು ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೆ. ಅವರು ತರಕಾರಿ ಹೆಚ್ಚತೊಡಗಿದರು; ನಾನು ಮಾಯಾ ವತಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಹೋದೆ. ಜಯರಾಮಬಾಟಿ ಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲೂ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಯಾವತಿ ಯನ್ನು ಕುರಿತ ಮಾತುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು.

ಅವರು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಥವಾ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚೇನನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಅವರನ್ನು ಆ ಕುರಿತು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಮಾತಿನ ನಡುವೆ ಅವರು ಹೇಳಿದರು, “ಎಲ್ಲೇ ಇರು; ಎಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತಿರು, ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿರು.” ಅವರು ಕೆಲವೇ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ ದೇಶ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರು ನನಗೆ ಎಂದೂ ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರು ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವ ಮುನ್ನ ಅವರನ್ನು ನಾನು ಕೊನೆಯ ಬಾರಿ ಕಂಡಿದ್ದು ‘ಉದ್ಬೋಧನ’ದಲ್ಲಿ. ಆಗ ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದಿದ್ದರು. ಆಗ ಶ್ಯಾಮದಾಸ ಕವಿರಾಜ ಎಂಬ ವೈದ್ಯ ಪ್ರತಿದಿನ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ‘ಉದ್ಬೋಧನಕ್ಕೆ’ ಬಂದು ಅವರಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿ, ಔಷಧೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರು ಶಾಂತ ಭಾವದಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಸತೀಶ್ ಮಹಾರಾಜ್ (ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿ ಸತ್ಯಾನಂದರು) ಮತ್ತು ನಾನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮ

ಮಾಡಲು ಹೋಗಿದ್ದವು. ಬೇಲೂರು ಮಠದಿಂದ ನಾನು ಮಾಯಾ ವತಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಾನಸ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಯಾತ್ರೆ ಹೋಗುವ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಮಾತು ಬಂತು. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಕೋರಿದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವರೊಂದರು, “ಮಗೂ, ಮಾನಸ ಸರೋವರ ಯಾತ್ರೆ ಆತ್ಮಂತ ದುರ್ಗಮ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ತುಂಬ ಜಾಗ್ರತೆ ಯಿಂದಿರು. ಏನೇ ಮಾಡು, ಯಾವಾಗಲೂ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರು” ಎಂದರು. ಮಾನಸ ಸರೋವರ ಯಾತ್ರೆಯ ನಡುವೆ ನನಗೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ದರ್ಶನವುಂಟಾಯಿತು — ಅದು ಸ್ವಪ್ನದರ್ಶನ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು — ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನನಗೆ ದರ್ಶನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಷ್ಟೊಂದು ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ.

ಮಾನಸ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಲ್ಮೋರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನಾವು ವಿಶ್ರಮಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಪರಿಚಿತರಾದ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಗಳ ಆತಿಥಿಗಳಾಗಿದ್ದೆವು. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ವಾಸಿ ಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲೇ ಎರಡನೇ ಅಥವಾ ಮೂರನೇ ರಾತ್ರಿ ನಾನು ಒಂದು ಕನಸನ್ನು ಕಂಡೆ. ನಿದ್ರೆಯಿಂದೆದ್ದು ನೋಡಿದಾಗ ಸಮಯ — ರಾತ್ರಿ ಎರಡು ಗಂಟೆ.

ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರನ್ನು ಕಂಡೆ. ಶ್ರೀಮಾತೆಯವ ರನ್ನು ಆತ್ಮಂತ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಎರಡೂ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಅಲತಾ ಹಚ್ಚಲಾಗಿತ್ತು. ಸುಂದರವಾದ ಶುಭ್ರ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅವರು ಧರಿಸಿದ್ದರು. ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೂಮಾಲೆ. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಯವರು ಅತಿಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಯವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ್ದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡಿದ್ದೆ. ಅದು ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಮಂದಿರವಿರುವ ಸ್ಥಳವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಅವರು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರನ್ನು ಭುಜದಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ತಂದರೋ, ಅಥವಾ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆತಂದರೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜನಸಂದ ಣಿಯ ನಡುವೆ ನಾನು ಮೂರು ಜನರನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದೆ. ಮಾಖನ್ ಸೇನ್, ಸುರೇಶ್ ಮಜುಮದಾರ ಹಾಗೂ ಆಗ ಗುಂಪಿ ನಲ್ಲಿದ್ದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿ — ಅವನ ಹೆಸರಿಗೆ ನೆನಪಿಲ್ಲ — ಅವರೇ ಆ ಮೂವರು. ಆಶ್ಚರ್ಯದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಶ್ರೀಮಾತೆ ಯವರನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಇಂಥ ಕನಸು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಎಂದಿಗೂ ನನಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ.

ಮಾನಸ ಸರೋವರದಿಂದ ಮರಳಿ ಬರುವಾಗ ನಾವು ತಾಕಲ್ ಕೋಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿದೆವು. ತಾಕಲ್‌ಕೋಟ್ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರ. ಅಲ್ಲಿ ಆಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಸ್ತು ವಿನಿಮಯದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ವಸ್ತುಗಳ ವಿನಿಮಯ ನಡೆಯು ತ್ತಿತ್ತು. ಉಣ್ಣೆ ಹಾಗೂ ಉಣ್ಣೆಯ ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳ ವಿನಿಮಯ ಅಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯವ್ಯಾಪಾರ. ಭಾರತರ ಬಾಸಿಂದ, ಭುಟಿಯಾರ್ ಜನಾಂಗ

ದವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ; ದರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಕೆಲಸ ಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಅವನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಡೇರೆಯೋಳಿಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ನಾವು ಹೋಗುವಾಗ ಅವನನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಮರಳಿ ಬರುವಾಗ ಅವನು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ. ಅವನು ಪಂಜಾಬ್ ನಿವಾಸಿ ಯಾಗಿದ್ದ. ಅವನು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಿಂತ ಅವನ ಡೇರೆ ತುಸು ದೂರವಿತ್ತು. ನಮ್ಮನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಾಗಿ ಅವನು ತುಂಬಾ ಒತ್ತಾಯಿಸಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡ. ನಮಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಅವನೆಂದ: “ಮಹಾರಾಜ್, ನಿಮಗಾಗಿಯೇ ನಾನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆ.”

ಅವನ ಡೇರೆಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ನಿರಾಳವಾ ಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಮೊದಲು ಅವನು ಹೇಳಿದ ಆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಓದಲು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಚಹಾ ಕುಡಿದ ನಂತರ ಅವನು ಹೇಳಿದ — ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ದುಃಖಕರವಾದ ವಾರ್ತೆ ಇದೆ. ಪಂಜಾಬಿ ನಿಂದ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಅವನು ಓದಲು ನಮ್ಮ ಕೈಗಿತ್ತ. ಎರಡು ದುರ್ಘಟನೆಗಳು ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿ ದ್ದವು. ಒಂದನೆಯದು, ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ದೇಹತ್ಯಾಗ. ಬಹುತೇಕ ವಿವರವಾಗಿಯೇ ಆ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಎರಡನೆಯ ಸುದ್ದಿಯೆಂದರೆ, ಒಬ್ಬ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಜನನಾಯಕನ ಮರಣ ವಾರ್ತೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಯಾವ ರಾತ್ರಿ ನಾನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ದೇಹತ್ಯಾಗದ ಕನಸನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೆನೋ, ಅದರ ಮರುದಿನ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿಡಲು ನಾನು ಸತೀಶನಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ದಾಗ ತಿಳಿದುಬಂತು — ಅದೇ ದಿನ ಶ್ರೀಮಾತೆ ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದರು.

ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಇನ್ನೆಂದಿಗೂ ನನಗೆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಲಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದು ಅದೊಂದೇ ಬಾರಿ; ಆದರೆ ಆತ್ಮಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ದರ್ಶನವಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಮುಖ, ಕಣ್ಣುಗಳು, ಅವರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಜನಸಂದಣಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೆ. ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ- ಅಪೂರ್ವವಾದ, ಸುಂದರವಾದ ಮುಖ ಮಂಡಲವದು — ನಾನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಅದೇ ಮುಖ! *²

² ೧೯೮೦ರ ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ಬುಧಾನಂದರು, ಸ್ವಾಮಿ ಅಭಯಾನಂದರ ಸ್ಮೃತಿಕಥೆಯನ್ನು ಟೀಕೆಪರಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ಲೇಖನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಸ್ವಾಮಿ ಅಭಯಾನಂದರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ ಸ್ಮೃತಿಕಥೆಯನ್ನು ಅಭಯಾನಂದರು ನೋಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದ್ದರು. ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಸ್ವಾಮಿ ಪೂರ್ಣಾತ್ಮಾನಂದರು ೧೯೮೧ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ಬುಧಾನಂದರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆವೃತ್ತಿ ಯನ್ನು ಸ್ವಾಮಿ ಬುಧಾನಂದರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ, ನವದಹಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಿಷನ್ ಪ್ರಕಟಣೆಯಾದ (ಈಗ ಕೊಲ್ಕತ್ತದ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಕಲ್ಚರ್ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದೆ) ‘Sri Sarada Devi: The Great Wonder’ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ಅದು ‘ಶತರೂಪೇ ಶಾರದಾ’ ಎಂಬ ಬಂಗಾಳಿ ಗ್ರಂಥ ದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಯಿತು.